

Zväz obchodu SR

TLA OVÁ SPRÁVA ZVÄZU OBCHODU SR

1. Obchodníci nespôsobujú rast cien potravín

Bratislava, 2. mája 2019 - Zväz obchodu SR (ZO SR) jednoznačne odmieta pravidelne opakujúce sa tvrdenia, že na zdražovanie potravín sa najväčšou mierou podieľajú obchodníci.

Základný tlak na rast cien vytvára niekoľko koroňová proinflačná politika Európskej centrálnej banky, ktorej cieľom je inflácia tesne pod 2% v strednodobom termíne pre celú eurozónu, t.j. v krajinách, ktoré používajú menu euro. V marci bola medziročná miera inflácie v Slovenskej republike na úrovni 2,7%. Zdroj: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/html/index.en.html>.

„Ak teda na Slovensku rastú ceny rýchlejšie ako v Európskej únii, mali by sme prísť iným spôsobom tam, kde sa na ne podmieňujú líšia od ostatných krajín EÚ“, upozornil **Martin Katriak, prezident ZO SR**. *„Ihne zbadáme niekoľko kľúčových faktorov, ktoré ovplyvnili predovšetkým cenu práce: podstatné zvýšenie mzdových nákladov, ktoré sa výraznou mierou dotklo nielen odvetvia obchodu ale aj výroby: zvýšenie minimálnej mzdy a mimoriadne navýšenie príplatkov za prácu v sobotu, nedeľu, sviatky a za prácu v noci.“* *„Táto etapa zvyšovania príplatkov vstúpila do platnosti práve v era, 1. mája,“* uviedol Katriak.

Významným faktorom, ktorý má priamy vplyv na cenu práce, bolo tiež rozhodnutie o povinnom poskytovaní príplatkov na rekreáciu. *„Všetky tieto legislatívne úpravy sa udiali v príliš krátkom čase na to, aby ich podnikatelia v obchode stihli postupne absorbovať“*, dodal **1. viceprezident ZO SR Pavol Končiak**. *„Takýto prudký nárast mzdových nákladov, ktorý sa nezakladá na zvyšovaní produktivity práce, sa nevyhnutne prejavuje aj v raste cien.“*

Navše, *„v rovnakom období dochádza k rastu regulovaných cien energií, či je to elektrina alebo plyn“*, upozornil Končiak. *„Našťastie z týchto okolností, ktoré sa priamo premietajú do nákladov podnikateľa, nemajú obchodníci žiadny vplyv a dosah,“* zdôraznil.

2. Zákaz používania jednorazových plastov a zálohovanie obalov na nápoje

Pamätáte si ešte korkové zátky na umivých vínach značky Hubert? Bolo to naozaj dávno. Výrobca zo Sereď sa však v nasledujúcich mesiacoch vráti k prírodným obnoviteľným materiálom, idúc tak nad rámec **nedávno prijatej Smernice EÚ o zákaze mnohých kategórií jednorazových plastových výrobkov a pripravovanej novely Zákona o odpadoch**, ktorá má vstúpiť do platnosti 1.1.2021.

Podobné opatrenia chystá prevažná väčšina obchodných spoločností, ktoré sú členmi Zväzu obchodu SR. Najväčší slovenský obchodný reťazec COOP Jednota ufl nahrádza vo svojich predajniach plastové slamky, tyčinky do úst a plastový riad vlastnými značkovými výrobkami, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu. Ufl dávnejšie vyradili klasické šigelitky a nahradili ich táčkami z rozlofitých materiálov. *„Táto slovenský reťazec, skupina CBA, ufl tiež ukončila nákup celého radu jednorazových plastových výrobkov a plánuje len ich dopredaj.“* Prakticky všetci členovia ZO SR sa intenzívne pripravujú na podmienky v súvislosti s prijímaním nových právnych predpisov ohľadom **používania jednorazových výrobkov z plastov** (vatové tyčinky do úst, príbory, taniere, slamky, miešadlá na nápoje, paličky k balónom, nádoby na potraviny a poháre vyrobené z expandovaného polystyrénu) na európskej aj národnej úrovni.

S rovnakou zodpovednosťou sa ZO SR stavia aj k otázke **zálohovania obalov na nápoje**, i keď podľa názoru Zväzu existujúci návrh zákona nerieša skutočné problémy odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia na Slovensku. ZO SR naopak zastáva názor, že prijímané riešenia majú vyústiť do doterajších pozitívnych skúseností, majú byť efektívne, finančne únosné a predovšetkým nato ako domyslené, aby sa nemuseli znovu meniť o niekoľko rokov.

O probléme nápojových obalov na slovenskom trhu a teda o veľkosti úlohy, ktorú by obchodníci mali prípadným zálohovaním riešiť, informuje maloobchodný audit spoločnosti Nielsen. Počet predaných kusov plastových fliačiek vo vybraných nápojových kategóriách (pozn. minerálne a stolové vody, malinovky, pivo a radlery, džúsy, adové nápoje, sirupy a energetické nápoje) dosiahol v maloobchode, vrátane erpacích staníc (t.j. bez pohostinských zariadení), za posledných 12 mesiacov (apríl 2018 až marec 2019) 570 miliónov kusov. **Jana Magicová**, Client Service Manager Nielsen, upresňuje: *Pre ilustráciu množstva nakúpených plastových fliačiek v týchto nápojových kategóriách si predstavme spotrebu na jedného Slováka, ktorá sa dostala cez hranicu 100 kusov fliačky ročne. Celkový počet predaných kusov nápojov v maloobchode medziročne nebol o viac ako 5 %, plastové balenia rástli trochu pomalším tempom - o necelé 3 %. Rýchlejšie ako plastové fliačky rástli plechovky, ktoré posilnili svoje postavenie vo väčších kategóriách, najvýraznejšie je to vidieť pri pivách, radleroch a energetických nápojoch.*

Významnosť plastových fliačiek je najvyššia v kategórii minerálnych a stolových vôd, kde je podiel plastových balení takmer 100 %. Približne 90 % z celkového počtu predaných kusov tvoria plastové fliačky aj v limonádach a adových nápojoch. Naopak, drvivá väčšina predajových ô viac ako 90 % energetických nápojov sa realizuje v plechovkách, podobne vysoký podiel - takmer dve tretiny - celkového počtu kusov piva a radlerov sa predá v maloobchode v balení plechovky. Jana Magicová vysvetľuje aj trend vývoja predaja balení v skle: *Celkový predaj balení v skle stagnuje. Ich počet medziročne poklesol v najväčšej kategórii piva a radlerov, kde tvorí v rámci typov balenia sklo viac ako štvrtinu predaných kusov. Naopak, mierny nárast zaznamenalo sklo v džúsoch a sirupoch, kde je v podiel sklenených balení oveľa vyšší ako pri pivách.*

Šťastnou dobrou vôľou a snahe pozitívne prispievať k riešeniu nakladania s jednorazovými obalmi, i keď to budú PET fliačky alebo plechovky, svedčí aj aktívna účasť ZO SR pri príprave správdcovskej organizácie, ktorá bude poverená dohľadom pri nakladaní s nápojovými obalmi, informoval **Martin Katriak**.

Štatkou stále zostáva správanie sa spotrebiteľov, upozornil **Pavol Končiar**. Šťastie vysokej miere deklarovanej ochoty prijať systém zálohovania obalov na nápoje, spotrebiteľ nie je zatiaľ dostatočne informovaný o tom, ako takýto systém bude vyfukovať a koľko to bude stáť, dodal Končiar.

Šťastnou otázkou je stále aj vplyv zálohovania PET fliačiek a plechoviek na existujúci systém triedeného zberu, ktorý je od roku 2001 budovaný z prostriedkov výrobcov a dovozcov. Zavedenie zálohovania bude viesť k strate v systéme triedeného zberu približne v hodnote 4 mil. eur ročne. To samozrejme budú musieť uhradiť výrobcovia ostatných druhov plastov a kovových obalov, čo sa v praxi prejaví rastom recyklačných poplatkov, pripomenul **Michal Sebí**, predseda **Environmentálnej sekcie ZO SR**.